

TERRACTIVA
GRUPO OPERATIVO

Análise de necesidades e recursos do proxecto

3. ANÁLISE DE NECESIDADES E RECURSOS DO PROXECTO

3.1. Reflexionar sobre a idea de proxecto

O primeiro a estimular nas persoas NE é tentar desencadear un proceso reflexivo que, probablemente e de forma parcial e/ou discontinua, xa teñan iniciado nalgún momento desde que decidiu comezar o camiño. É necesario inspirar un proceso de análise no que se poñan nun mesmo plano os activos de partida e as aspiracións. A mestura axeitada de dispoñibilidade de terra, capacidades, aspiracións, relacións humanas e recursos constitúen as bases nas que se asenta calquera proxecto agrario.

Un dos obxectivos básicos das persoas NE é xerar valor reunindo activos, competencias e aspiracións. Neste balance inicial é bo axudar ás persoas NE a:

- » **Identificar e recoñecer as súas principais motivacións, recursos e capacidades.**
- » **Detectar os criterios de busca que mellor se adapten ao proxecto.**
- » **Identificar as alianzas necesarias e avaliar as que xa se teñen de partida.**
- » **Reflexionar sobre as principais barreiras que poden dificultar a súa incorporación, tal e como: o acceso á formación especializada, espazos de proba do proxecto, acceso á terra, financiamento, asesoramento agronómico, acceso ás canles de comunicación, conexión cos actores claves do territorio ou conflitos con**

eles, dispoñibilidade de vivenda e doutros servizos (educación, sanidade, etc.), integración social, e posibles resistencias de familiares e amigos.

É necesario:

- » **Dedicar tempo ao proceso: escapar das respostas evidentes e máis obvias, xa que neste proceso reflexivo poden aparecer ou xerarse novas ideas ou perspectivas. Falar con persoas que adoitan ter outros enfoques diferentes aos nosos e manter a mente aberta a outros enfoques e colaboracións.**
- » **Considerar a opinión de familiares e amigos, pero tamén manter unha visión crítica e independente.**
- » **Contar con asesoramento profesional e identificar en que eidos é máis crítico contar con axuda experta.**
- » **Ter unha visión clara do proxecto, pero en paralelo ter unha actitude flexible no modo de alcanzar os obxectivos. Estar aberto a solucións e oportunidades inesperadas que xurdan na relación con colaboradores ou no intercambio con outras experiencias.**
- » **Coñecer e avaliar os riscos para determinar cales se poden asumir e como minimalos.**

Identificamos tres ámbitos de reflexión:

Motivacións: Por que quero incorporarme na agricultura? Cales son as miñas aspiracións?	<ul style="list-style-type: none"> → O meu proxecto é a curto prazo, medio prazo ou longo prazo? → Quero crear unha empresa, gañar a vida, como modo de vida ou quero cambiar o mundo? (Considerar a intensidade do compromiso e as motivación principais e secundarias). → Quero independencia laboral ou busco integración con outros proxectos ou redes?. → Cales son as maiores barreiras que identifico? → Como percibe o resto da familia ou entorno próximo o proxecto? → Como me pode afectar o feito de vivir e traballar no mesmo lugar?
Activos/Habilidades: Que podo ofrecer?	<ul style="list-style-type: none"> → Que capacidades apporto ao proxecto? (coñecementos teóricos, habilidades técnicas, empresariais, marketing, comunicación, etc.) → Teño terras ou podo acceder a elas? (Anexo 4) → Teño infraestruturas ou equipamento? → Teño capital ou acceso ao mesmo? → Que investigacións levei a cabo sobre a idea de negocio? → Teño algunha habilidade que completar ou desenvolver? → Teño a man persoas que me poden axudar?
Necesidades e requirimentos: Que necesito agora? E nun futuro?	<ul style="list-style-type: none"> → Que ingresos necesito para comezar e manter o proxecto? → Necesidade de aloxamento e vivenda. → Necesidade de terra para o comezo e nun futuro. → Que infraestruturas son necesarias? → A idea que teño é fixa ou flexible? → A localización do proxecto é fixa ou flexible? → Como imaxino a evolución do proxecto en 5 e 10 anos?

As entidades de soporte, pola súa banda, deber ter en conta que as persoas NE poden ter diferentes obxectivos, entre os que podemos mencionar :

- » **Gañar a vida:** Buscar unha fonte de ingresos estable.
- » **Interese na produción agropecuaria:** Facerse realidade o interese ou paixón pola agricultura.
- » **Localización:** Permanecer nunha localidade específica ou trasladarse a outra.
- » **Idea de negocio:** Facerse realidade unha idea empresarial concreta.

- » **Experiencia:** Poñer en práctica coñecementos ou experiencia previa.
- » **Desenvolvemento de habilidades:** Desenvolver e aplicar habilidades empresariais.
- » **Contribuír ao desenvolvemento da comunidade:** Buscar un impacto positivo no entorno local.
- » **Establecer unha empresa familiar para as xeracións futuras:** Crear unha empresa que poida ser unha fonte de sustento para a familia a longo prazo.

No Anexo 8 propoñemos un modelo de táboa inspirada nos Test de autodiagnose empregados nos **Point Accueil Installation** franceses que permite recoller de maneira estruturada a información anterior, xunto cunha serie de datos técnicos do proxecto de incorporación que poden ser unha ferramenta útil para validar as necesidades das persoas NE e ver en que etapas será necesario identificar axentes ou recursos externos que os poidan acompañar no proceso.

Tamén pode resultar de interese a consulta doutras experiencias ou iniciativas de emprendemento no sector primario como as recollidas na plataforma Ruralitud.

3.2. Materializar a idea de proxecto

Neste punto, é preciso que a persoa NE teña decidido o ámbito produtivo no que vai a desenvolver a súa actividade e a localización física do proxecto. Se a persoa NE, chegados a este punto, tivera dúbidas de que facer ou onde, a recomendación xeral é que acuda a un axente que o poida asesorar na etapa de clarificación.

O documento **El camino hacia el empleo agrario en los sistema agrarios territo-**

rializados, realizado por **CERAI** en colaboración coa **Fundación Daniel y Nina Carasso** analiza entre outros temas, os principais atrancos para emprendedores agrarios cun enfoque agroecolóxico e ofrece algunhas claves para superalos.

Neste senso, a **Rede de Polos de Emprendemento e Apoio ao Emprego** ten desenvolvida unha metodoloxía propia que dá soporte aos emprendedores de calquera sector nas diferentes etapas do proceso de acompañamento. Na primeira das etapas do proceso que eles chaman "Etapa emerxer", axudan ao emprendedor a definir a idea de negocio, a definir a proposta de valor, o público obxectivo, e a coñecer a contorna (competencia e visión xeral do mercado) onde se vai a desenvolver a actividade empresarial.

Outras entidades tamén prestan apoio ás persoas NE para definir e aterrar a súa idea de incorporación ao mundo rural como o **Programa de Apoio a Empresas Agroalimentarias** da Fundación Juana de Vega, para iniciativas en toda Galicia ou o programa **RR_dTerritorio** da Fundación Roberto Ribas. Ambos programas foron detallados no apartado de axentes desta guía.

No caso de que a forma xurídica elixida sexa unha entidade de economía social, desde AGACA tamén acompañan no proceso de clarificación do modelo produtivo como parte do seu acompañamento.

Na seguinte táboa resúmense os requisitos de referencia a nivel produtivo, nunha fase xa consolidada, para os modelos produtivos frecuentemente elixidos polas persoas NE. Estes requisitos poden servir de guía, aínda que deberán ser adaptados a cada proxecto concreto, podendo existir variacións significativas en función das condicións locais e do NE. Normalmente haberá unha implantación progresiva en 2-3 anos.

PRODUCCIÓN	TAMAÑO	SUPERFICIE MEDIA	TIPO DE PRODUCCIÓN	INSTALACIÓNS	SAÍDAS	OUTROS COMENTARIOS OU NECESIDADES RELEVANTES
Pequenos rumiantes (ovino e caprino)	300-350 reproductoras. Obxectivo de máis de 1 cabrito ou año/ reproductora e ano. (Inflúe a prolificidade da raza)	60 hectáreas (6-10 animais/Ha)	Producción de carne (cordeiros e cabritos)	Necesarias para a época de partos, salvo gando rústico como a ovella galega. Boxes para as 24h post-parto de mínimo 1m ² /nai en gandeiría ecolóxica	A venda directa con sacrificio na granxa é ilegal. Pode facerse venda directa se o gandeiro o leva a matadoiro (existe un móvil), a alternativa é a venda a tratantes	Inversión alta en peches de fincas, tanto en € como de tempo. Cans de apoio, protectores (mastíns) e pastores
Vacún de leite	35-40 vacas en produción	40 hectáreas (0,7-2 UGM/Ha)	Producción de leite líquida, compatible con produción de produtos lácteos transformados	Establo vacas de leite+recreía. Sala de ordeño e tanque de frío	Venda de leite líquido a industria. Venda de produtos transformados a través de venda directa	Para a elaboración de produtos transformados é necesario contar cun obrador
Vacún de carne	40-45 vacas en produción	45 hectáreas (0,7-2 UGM/Ha)	Carne de becerro	En extensivo non son necesarias naves. Alta inversión en peches de fincas	Venda directa, venda a industria ou a tratantes	Compatible coa venda de carne de gando maior (vaca e boi)
Porco celta	Explotación industrial. 15-20 nais en ciclo pechado ou ben 300-350 plazas de cebo	6 hectáreas (2,4 UGM/Ha)	Leitón destinado a cebadoiro ou porco cebado de 12 meses	Peche perimetral, refuxios e instalacións para partos	Venda directa, a particulares ou a industria	A lo menos, a fase de cebo realízase en liberdade. Sistema rotacional de aproveitamento das parcelas. Como a duración do ciclo de cebo é de 1 ano, as plazas de cebo coinciden co número de animais vendidos ao ano
Avícola artesanal <small>Única só viable como actividade complementaria, para ser viable economicamente como única actividade debe de ser avícola industrial, a cal non é compatible con agroecoloxía e razas autóctonas. Non existen exemplos de avícola industrial con razas autóctonas e en ecolóxico</small>	Avícola artesana: máximo de 50 galiñas de posta + 50 galiñas de recreía + 400 prazas de cebo	4m ² /ave de parque. 6,25 aves/m ² de galiñeiro	Ovos + polos para recreía + carne de galiña de desvelle + coas 400 plazas de cebo sóse vender capón e galo de máis de 8 meses	Instalacións separadas para a posta, recreía e cebo. Naves agrícolas acondicionadas para aves con parques. Incubadora de ovos para poder pechar o ciclo	A lexislación de avícola artesanal permite a venda directa dos produtos, incluíndo a venda en feiras. A asociación conta cunha rede en expansión de obradores	A partir das prazas máximas de avícola artesanal pasaríase a industrial, onde a lexislación non permite a mezcla de tipos de producións nin de animais de diferentes idades, debe de seguirse a estratexia de bioseguridade "todo dentro-todo fóra". Por volume de vendas, a avícola artesanal non permite que sexa unha actividade única viable. O importante é que permite pechar o ciclo e ter ao mesmo tempo animais de diferentes idades e con diferentes producións. Unha galiña de Mos produce uns 190 ovos/ano cunha duración de 2 anos
Apicultura (apicultor profesional)	150 colmeas	Superficie para albergar as colmeas ou avellarizas. Non se precisa en si terreo propio	Mel multifloral, meles monoflorais e mielatos. Outros produtos: jarea real, polen e propóleo	Obradoiro para a extracción e envasado do mel. Instalacións para albergar o material de uso diario e as alzas. Equipo completo para o manexo en campo das abellas. Material de defensa contra a velutina	Venda directa. Venda a tendas ou outro tipo de distribución	As meles monoflorais poden ser, dentro da IXP: de eucalipto, castaño, silva ou brezo. Existe o denominado mel do bosque ou lielato, que é a partir dos exudados das plantas aproveitados polas abellas. É moi importante contar con formación para o manexo das abellas
Viticultura (solo produción de uva)	3-5 hectáreas		Uva para vinificación	Pequena instalación para albergar maquinaria	Uva para vinificación a bodegas	Rendimento suxeito a DOP. Require dereitos de plantación. Coste medio de implantación da viña: 50.000€/hectárea
Produción hortícola	3.000-4.000 m ² de invernaderos, 4,5-5 hectáreas produción ao aire libre ou as combinacións de ambas as dúas posibles		Productos hortícolas en fresco	Invernadoiro, almacén de maquinaria agrícola e nave para o proceso de envasado	Venda directa, mercado ou a distribución	Necesidades mínimas moi variables dependendo dos produtos hortícolas a producir

Táboa 2. Marcadores indicativos mínimos para unha unidade de traballo agrícola
Fonte. Elaboración propia